

Istorgia svizra da las migraziuns

Mardi, 10 da november a Berna

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ Emigrads engiadinai en Italia han laschà fastiz en la Svizra dal 20avel tschientaner:

Peter Linsel (*1863 a Pisa – †1943 a Geneva), consul svizzer a Livorno, ha cumbattì las revendicaziuns territorias da l'irredentissem talian, e Reto Caratsch (*1901 a Turin – †1978 a Turitg), correspondent da la «NZZ» a Berlin, ha infurmà il public internaziunal davart il nazissem. Er immigrads talians anonims, morts cun furar tunnels da viafier en il Grischun, èn menziunads sin tavlas commemorativas a l'entrada da lezs tunnels. La citad brasiliana da Nova Friburgo, en il stadi da Rio de Janeiro, fa endament il chantun da derivanza da ses emprims avdants europeics enturn 1820. L'istorica Kristina Schulz docescha istorgia da las migraziuns a l'Universitad da Berna. Mardi, ils 10 da november davent da las 18.15 referescha ella a l'emprim plaun dal Restaurant Schmiedstube, Zeughausgasse, davart la dumonda: «Migraziun – er in'istorgia da la Svizra?» Ella preschenta ses tema sco suonda:

Contribuir a l'identitad svizra

«Migraziuns faschevan e fan part da la societad e da l'istorgia da la Svizra. Lezza, tschientaners a la lunga, era in pajais d'emigraziun; da l'autra vart ha ella adina puspè profità da l'immigraziun. Forzas da lavur estras gidavan a bajegiar las grondas infrastructures, dals tunnels da viafier als mirs da serra; autras racoltan oz verdura u alpegian muvel. Immigrants han era creà affars, survegni premis Nobel per la Svizra, battì records e furnì chapital al martgà svizzer da finanzas. La noziun da stadis naziunals omogens è antiquada. La diversitad etnica e religiusa dat adina dapli la tempra a nosas societads modernas, e cun ella la discussiun davart limitaziun e solidaritad. L'istorgia da las migraziuns munta in contribuziun relevanta a l'identitad da nosa Svizra democratica.» La Nova societad helvetica (gruppa da Berna) ha perquai arranschà lezza occurrenza, sustegnida era da la banca Julius Bär (Turitg), e porscha in aperto suenter l'occurrenza.